

حجت الاسلام نواب: هنر مقرب ظهور، هنری سمبلیک و نمادین است و نگاه جزئی نگر ندارد

هنرهای مقرب، هنرهایی هستند که به جزئیات نمی‌پردازند و با کمک نمادها و با عدم توجه به جزئیات، موضوع اثر را به نمایش می‌گذارند؛ این هنرها هنگامی که می‌خواهند پیام دینی غیر حسی را بیان کنند، درصدد نشان دادن آن بر نمی‌آیند، بلکه نمادی را برای امر غیر حسی انتخاب می‌کنند.

هنرهای مقرب، هنرهایی هستند که به جزئیات نمی‌پردازند و با کمک نمادها و با عدم توجه به جزئیات، موضوع اثر را به نمایش می‌گذارند؛ این هنرها هنگامی که می‌خواهند پیام دینی غیر حسی را بیان کنند، درصدد نشان دادن آن بر نمی‌آیند، بلکه نمادی را برای امر غیر حسی انتخاب می‌کنند.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، حجت الاسلام و المسلمین سیدمحمدحسین نواب، در نخستین روز هشتمین همایش بین المللی مهدویت و در کمیسیون شماره دو این همایش به ارائه مقاله خود با عنوان «هنر؛ مقرب ظهور یا مبعّد ظهور؟»؛ که به عنوان یکی از مقالات برگزیده این همایش انتخاب شده بود، پرداخت.

وی در ابتدای سخنان خود با تقسیم شیء هنری به دو ساخت فرم و محتوا اظهار کرد: هنر اگر بخواهد زمینه‌ساز ظهور باشد، باید پیام خود را از عالم عقل بگیرد و علاوه بر این باید در صورت خود نیز نسبتی با دین داشته باشد. در این مقاله با دو نوع پردازش صورت (فرم) روبه‌رو هستیم که عبارت از هنرهای مقرب و هنرهای مبعّد است.

وی در بخشی از سخنان خود با اشاره به بخشی از بیانات آیت الله العظمی جواد آملی بیان کرد: هنر مادی هیچگاه پیامی از عالم عقل و غیب ندارد و هرگز هدفی جز وهم و خیال نخواهد داشت، اما اوج هنر مادی، مثال متصل و به هم آمیخته است، اما در مکتب الهی هنر زمینه ساز باید محتوای خود را از عالم عقل بگیرد و لباس مادی بدان بیوشاند.

نواب در بخشی از سخنان خود با بیان این که هر هنری نمی‌تواند محتوای خود را از عقل بگیرد، افزود: مسیحیت به عنوان يك دين تبشیری تلاش کرده که از هنر به عنوان زبان تبلیغ استفاده کند و از همین جهت است که برای نمونه پاپ مسیحی در حدود 500 سال پیش میکال آنژ نقاش را مشاور هنری خود قرار می‌دهد.

وی با تأکید بر این که هنر اسلامی، هنری سمبلیک و نمادین است، خاطر نشان کرد: هنرهای مقرب، هنرهایی هستند که چندان به جزئیات نمی‌پردازند و با کمک نمادها و با عدم توجه به جزئیات، موضوع اثر را به نمایش می‌گذارند. هنرهای مقرب با فضایی که در ذهن مخاطب آزاد می‌گذارند، به او اجازه می‌دهند که زیباترین صورت و سیرت برای موعود شکل بگیرد.

حجت الاسلام نواب با بیان این که مخاطب در هنرهای مقرب، انسانی منفعل نیست، بیان کرد: در هنرهای مقرب با کمک مخاطب است که اثر هنری تکمیل می‌شود. هنرهای اسلامی بیشتر از نماد استفاده می‌کنند و هنگامی که می‌خواهند پیام دینی غیر حسی را بیان کنند، درصدد نشان دادن آن بر نمی‌آیند، بلکه نمادی را برای امر غیر حسی انتخاب می‌کنند.

وی با بیان این که هنرهای مقرب به واسطه این نماد منظور خود را به مخاطب منتقل می‌کنند و آسیبی به مفهوم دینی اثر وارد نمی‌کنند، تصریح کرد: به همین دلیل هنر مقرب هنری است که می‌تواند به عنوان زمینه‌ساز باشد، اما هنرهای مبعّد هنرهایی هستند که تلاش می‌کنند همه جزئیات را به تصویر بکشند و کوچک‌ترین نکته‌ای را فرو نمی‌گذارند.

این محقق و پژوهشگر افزود: اگر تصور هنر غرب در بستر تاریخ را بررسی کنیم، به راحتی می‌بینیم که همه آرزوی هنر غرب، به تصویر کشیدن جزئیات و نشان دادن عین واقعیت است. عکاسی و سپس سینما این آرزوی جهان غرب را محقق کردند. تلاش برای نمایش جزئیات در امور غیر محسوس موفقیت‌آمیز نیست، زیرا از يك سو اصرار دارد تصویر همراه با جزئیات امر غیر محسوس را نمایش دهد و از سوی دیگر تصویری از امر غیر محسوس نزد خود ندارد.

حجت الاسلام نواب در پایان سخنان خود خاطر نشان کرد: در نتیجه این رویکرد، این هنر مبعّد غربی، تصویر تحریف شده و جعلی از

امور غیر محسوس دینی ارائه می‌دهد و روشن است که این دست هنرها نمی‌توانند به عنوان هنر زمینه‌ساز به کار گرفته شوند و بزرگترین مشکل سینما، به عنوان هنر جدید غرب آن است که ادعا می‌کند که می‌تواند دنیای متافیزیک را نیز منعکس کند.